

کم توجهی عمومی به ترک محرمات/ پرهیز از بعضی کارها هم واجب است

یکی از آسیب هایی که جامعه امروز ما کمتر بدان توجه دارد لزوم ترک محرمات است؛ امری که همراه با انجام واجبات، رشد و تعالی انسان و جامعه را ممکن می سازد.

یکی از آسیب هایی که جامعه امروز ما کمتر بدان توجه دارد لزوم ترک محرمات است؛ امری که همراه با انجام واجبات، رشد و تعالی انسان و جامعه را ممکن می سازد.

انسان برای دستیابی به اهداف مادی و معنوی خود به اسباب و وسایلی نیاز دارد. در تقسیم بندی این ابزارها می توان آنها را به دو گونه ایجابی و ثبوتی یا سلبی و عدمی تقسیم کرد. بدیهی است در بیشتر اوقات برای نیل به مقصود، انجام برخی از کارها ضروری است. برای مثال، انسان گرسنه ای که می خواهد خود را سیر کند، باید مقدمات غذا خوردن را مهیا کند و یا شخص ناآگاهی که می خواهد آگاه شود، باید مقدمات آن را فراهم آورد، اما به ندرت اتفاق می افتد که ما انسانها برای رسیدن به هدفی، خود را مجبور به

به عبارت دیگر، اسباب سلبی و شرایط عدمی در مقایسه با امور ایجابی و ثبوتی، در نزد ما از اهمیت کمتری برای رسیدن به هدف برخوردارند. مثلاً برای دستیابی به کمالات معنوی، بیشتر به واجبات و مستحبات مبادرت می کنیم تا ترک مکروهات و محرمات.

در بین ادیان و مذاهب و گرایش های مختلفی هم که در دنیا وجود دارد نخله هایی که اهداف غیرمادی ارایه می دهند و برنامه هایی را برای رسیدن به کمالات معنوی پیشنهاد می کنند معمولاً همین گونه اند. مثلاً برخی از بودایی ها عنوان عارف یا صوفی را بر خود اطلاق می کنند، برای رسیدن به کمالات معنوی، ریاضت های سختی را متحمل می شوند.

برای دستیابی به اهداف، فقط انجام دادن برخی از کارها کافی نیست بلکه پرهیز و خودداری از بعضی کارها مانند خوردن بعضی غذاها لازم است، شیوه های که بیشتر اطباء قدیمی روی آن تأکید می ورزیدند. و در برخی از موارد نیز لازم است که داروهای خاصی مصرف شود. در امور معنوی هم این مطلب صدق می کند. مثلاً در همین جامعه اسلامی افراد متدین بیشتر به اسباب ایجابی، مانند خواندن چندین رکعت نماز در روز، ختم قرآن، دعاهای گوناگون و .... توجه می کنند و از برنامه های سلبی برای رسیدن به اهداف معنوی غافل اند.

اگر انسان روز و شب هم عبادت کند، اما در کنارش مرتکب معصیت شود، مثل این می ماند که داخل کیف سوراخی پول بریزد. یعنی زحمت می کشد و پول به دست می آورد، اما هنگامی که به آنها نیاز دارد متوجه می شود که پولی داخل کیف نیست. لذا هم باید کارهایی که در شرع به عنوان واجب تعیین شده، انجام داد و هم باید کارهای حرام را ترک کرد. البته کسانی که همتشان بلند است و می خواهند به مقامات عالیتری برسند، نباید به این حد واجب و حرام اکتفا کنند در کنار واجبات باید مستحبات را انجام دهند و در کنار ترک حرام از مکروهات هم اجتناب ورزند.

انسان اگر می خواهد به کمالات معنوی و مقامات عالی برسد، باید با خواهش های نفسانی خود مبارزه کند؛ یعنی به دنبال هوس ها و تمایلات حیوانی و شیطانی نرود. البته افراط در این زمینه درست نیست چون برخی نیز تصور می کنند راه رسیدن به خدا، فقط مخالفت با نفس است، یعنی به عوامل ایجابی خیلی توجه نمی کنند و همواره به این فکر هستند که ببینند دلشان چه چیزی می خواهد تا آن را سرکوب نمایند و تمام توجهشان به این است که با خودشان بجنگند. البته این حالت در کل صحیح است، اما باید توجه داشت که همه اینها در حد اعتدال خوب است. انسان نباید با فشار زیاد بر نفس و ریاضت شدید، موجبات بیماری جسمی و ناراحتی های عصبی و روانی خود را فراهم آورد و در نتیجه از تکالیف واجب خود نیز باز بماند.